

7 Hogyan óvjunk meg az újításokat és eszmei javakat

7.1 A Szellemi Tulajdon Védelmének Eszközei (a Titoktartási Szerződésekkel együtt)

Kulcsszavak:

Szellemi tulajdon, titoktartási szerződés, szellemi tulajdon védelme, találmány, üzleti tulajdon, üzleti titok

7.1 A Szellemi Tulajdon Védelmének Eszközei (a Titoktartási Szerződésekkel együtt)

E rész elolvasása után megismeri a szellemi tulajdon védelmének legfontosabb eszközeit, valamint, hogy ezen eszközök mit nyújtanak az Ön cégének. Ebben a részben megláthatja, hogy a szellemi tulajdon védelmi eszközeit hogyan használhatja fel úgy, hogy erősítse kis- és középvállalkozása újítási lehetőségeit. Továbbá ez a komponens elmagyarázza, hogy a Titoktartási Szerződések hogyan segítenek a bizalmas információk felfedésében. Ezen rész feldolgozására körülbelül 45 percre lesz szüksége.

Bevezetés

Az innováció mindennapi életünkben van jelen. Minden termék vagy szolgáltatás, amit használunk, egy hosszú innovációs folyamat eredménye, mint például egy új konstrukció vagy továbbfejlesztés, amittől a termék jobban néz ki vagy jobban működik. Az innováció mindennapjaink motorja. Ahhoz, hogy ezt a motort sikeressé tehessük vállalkozásunkban tisztán kell látnunk, hogy milyen lehetőségeket kínál nekünk a szellemi tulajdon. Az emberi kreativitás és találmányosság mellett a szellemi termékek (SzT) is körülvesznek minket. Függetlenül attól, hogy az Ön vállalkozása milyen terméket állít elő, vagy milyen szolgáltatást nyújt, igen nagy a valószínűsége, hogy rendszeresen használ és előállít szellemi tulajdont. Ha ez a helyzet, rendszeresen át kell gondolnia azokat a lépéseket, melyekkel megvédi, kezeli és érvényesíti Szellemi tulajdonait úgy, hogy mindig a lehető legjobb kereskedelmi eredményeket hozhassa ki birtoklásukból.¹

Létezik egy jó példa arra, hogy milyen az általános szellemi tulajdon eljárás, és hogy ez hogyan hat a mindennapi életünkre. Ha szétnéz egy íróasztalon, biztosan látni fog egy golyóstollat. Bíró László kiváló magyar feltalálónak köszönhetően golyóstollat manapság már mindenhol használnak. Ő találmányát szabadalommal védette le.

Az MP3 lejátszó egy másik jó példa. Ezt az eszközt több szabadalom is védi. Szabadalom védi az MP3 formátum használatát, a lejátszó konstrukciója ipari

¹ www.wipo.int/sme/en/ip_business/importance/relevant.htm

kivitelezési szabályozás alá esik, védjegy biztosítja a lejátszó márkáját, és természetesen a művész rendelkezik az által játszott zene szerzői jogaival.²

Ha szétnéz, meg tud nevezni három terméket, melyeket védjegy vagy szabadalom véd?

7.1.1 Melyek a szellemi tulajdon védelmének (SzTV) eszközei?

A liberalizáció szele végigsöpört az egész világon. A Világkereskedelmi Szervezet (WTO) létrejöttével, az üzletkötés szabályai megváltoztak.³

Világszerte nagyon komoly befektetéseket és erőfeszítéseket eszközölnek a vállalatok, hogy egy olyan különleges platformot hozzanak létre, amely a fogyasztók számára lehetővé teszi azt, hogy megállapíthassák egy termék vagy szolgáltatás eredetét.

Az 1-es Táblázat mutatja be azokat az eszközöket, melyek az SzTV eszköztárat alkotják. Figyeljük meg, hogy minden egyes szellemi tulajdon védelmi eszköz (SzTV) egy jellegzetes szellemi alkotást védelmez és lássuk be, hogy a szerzői jogok kivételével (melyeket a Berni Egyezmény szabályoz) minden más SzTV eszközt területi alapon kezelnek, tehát abban az országban kell bejegyezni, ahol a jogokat gyakorolni szeretnénk. Ugyanakkor ha stratégiaileg összevonjuk őket, akkor létrehozhatunk egy kiterjedt védelmi rendszert, melyet könnyű betartatni.⁴

Szellemi tulajdon kategória	Szellemi Tulajdon védelmének módszere
Innovatív termékek és eljárások	Szabadalom, üzleti titok és használati minta
Kulturális , művészi és irodalmi művek, számítógépes szoftver és összeállított adatok	Szerzői jogok és kapcsolódó jogok
Tervezés, textiltervezés is beleértve	Iparjogvédelmi előírások
Megkülönböztető jelzések	Védjegyek, közösségi jelzések, tanúsítványok, földrajzi árujelzők
Microchipek	Az integrált áramkör alaprajz konstrukciója
Meghatározott minőségű termékek	Földrajzi árujelzők

² Ez az információ egy a Leonardo da Vinci Program védelmébe tartozó Európai Projektből származik: http://projects.czu.cz/index.php?shortcut_module=YET

³ Ez a bekezdés a Szellemi Tulajdon Világszervezetének dokumentuma alapján készült: http://www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ip_mct_apr_04/wipo_ip_mct_apr_04_5.pdf

⁴ Ibid.

elnevezése	
A kereskedelem bizalmas üzleti és technológiai információi	Üzleti titok

Táblázat 1 – Szellemi Tulajdon Védelmének Eszközei

7.1.2 Miért kell a szellemi termékeket védeni?

Előbb vagy utóbb sok kis- és középvállalkozás (KKV) már nem csak egyetlen piacon működik, hanem a nemzeti határain túl is értékesíti termékeit, szolgáltatásait vagy engedélyezteteti, privilegizálja szellemei tulajdon jogait és technikai tudását. Az szellemi tulajdon jogok azonban területi elven működnek, ami azt jelenti, hogy általában csak az anyaországban, régióban vannak érvényben, ott, ahol a védelmért folyamodtak és fenntartották azt. Az szellemi tulajdon védelme tehát létfontosságú az export piacokon is, hogy külföldön is ugyanazokat az előnyöket és védelmet élvezhessük mint a hazai piacon. Alaposan gondolja át, hogy időben érvényesítse szellemi tulajdonjogainak védelmét minden olyan országban, ahova a belátható jövőben terméket vagy szolgáltatást exportál, engedélyeztetet.⁵

Attól függetlenül, hogy a vállalkozása milyen terméket állít elő, vagy milyen szolgáltatást nyújt, nagy a valószínűsége, hogy rendszeresen használ és előállít nagy mennyiségű szellemi tulajdont. Ha ez a helyzet, rendszeresen át kell gondolnia azokat a lépéseket, melyekkel megvédi, kezeli és érvényesíti szellemi tulajdonjogait úgy, hogy mindig a lehető legjobb kereskedelmi eredményeket hozhassa ki birtoklásukból.

Ha rengeteg szellemi munkát és pénzt fektetett innovatív termékeinek fejlesztésébe, és el akarja kerülni, hogy mások profitáljanak az Ön fejlesztéséből akkor mindenképpen fontolóra kell vennie szellemi tulajdont védelmező eszközök alkalmazását.⁶

Kérjük álljon meg és gondolja végig: Melyek az Ön szervezetének azon termékei, szolgáltatásai, melyeknek szellemi tulajdonjog védelme szükséges? Meg tudja állapítani, hogy melyek ezek a termékek az alábbi lista alapján:

- technológiai újítás
- kulturális újítás
- továbbfejleszhető
- Különböző piacokon történő értékesítés után ez a termék vagy szolgáltatás teremt-e új munkahelyeket az Ön szervezetében?
- A közeljövőben külföldi piacra lépek szervezetemmel

⁵ http://www.wipo.int/sme/en/ip_business/ip_protection/international_protection.htm

⁶ www.wipo.int/sme/en/ip_business/importance/relevant.htm

- Növelni szeretném vásárlóim termékeim iránti bizalmát

Egy hatékony és méltányos szellemi tulajdon rendszer segíthet minden ország számára, hogy felismerjék az SzT-ben rejlő lehetőségeket, melyek erőteljes eszközök lehetnek a gazdaság fejlődése, és a szociális, kulturális jólét szempontjából. Az SzT rendszer segíti az újító és a nagyközönség érdekeinek egyensúlyba kerülését, egy olyan rendszert hozva ezzel létre, melyben az innováció és kreativitás mindenki előnyére válhat.⁷

7.1.3 Mely területeken lehet a védelmi eszközöket alkalmazni?

Attól a pillanattól fogva, hogy egy vállalkozásnak potenciális innovációs ötlete támad, szükségszerű, hogy ezt az ötletet vagy elképzelést titokként kezelje. Mindez annyit jelent, hogy az ötletet és a megszületéséhez köthető körülményeket, gondosan, üzleti titokként kell védelmezni.⁸

 Nem minden kereskedelmileg életképes ötlet lesz vagy lehet szabadalom tárgya, ezért fontos, hogy üzleti titokként kezeljük őket, különösen a kezdeti stádiumban. Egy olyan találmány esetében, melyből szabadalmaztatható újítás válhat, két védelmi módszer közül választhatunk, az üzleti titok útja és a szabadalmi védelem útja. A döntés, hogy melyiket is válasszuk, egy olyan üzleti stratégiai döntésnek kell lennie, melyet a fejlesztés csak egy későbbi szakaszában tudunk meghozni, amikor már a szabadalmaztathatóság minden feltétele teljesült. A legjobb választás függ a találmány természetétől, üzleti potenciáljától, a konkurenciától, mennyire egyszerű azt lemásolni, valamint attól, hogy a konkurenciának milyen az a képessége, mellyel a kész terméket visszafele lebontva elő tudja állítani. Bármilyen legyen is a végső döntés, az ötletünket már a lelegejétől fogva üzleti titokként kezeljük, hogy fenntarthassuk a szabadalmaztatás lehetőségét a fejlesztés későbbi szakaszaiban is. Még a szabadalmi eljárás után is lehetséges, hogy az ötlet egy része kapcsolódó üzleti titok marad.⁹

Kérjük álljon meg és gondolja végig: Biztos, hogy megfelelően kezeli Ön az üzleti titkait? Ön szerint hogyan támogathatja a marketing stratégiája üzleti titkait és innovációját?

A szellemi tulajdon, ha szakszerűen alkalmazzuk, egy nagyon fontos imázs formáló eszköz lehet cége számára, mind a jelenlegi, mind pedig a

⁷ <http://www.wipo.int/about-ip/en/>

⁸ www.wipo.int/wipo_magazine/en/2005/04/article_0002.html

⁹ Ibid.

potenciális vásárlók szemében, valamint cége piaci helyzetének alakulásában. SzT-i jogok más marketing eszközökkel ötvözve (mint például reklámozás és más promóciós tevékenységek) rendkívül fontosak lehetnek a következő szempontokból:

- Termékeinek és szolgáltatásainak elkülönítése és könnyen felismerhetővé tétele
- Termékeinek és szolgáltatásainak promóciója és egy hűséges klientúra létrehozása
- Piaci stratégiájának változatossá tétele a különböző célcsoportoknak megfelelően
- Termékeinek és szolgáltatásainak külföldi forgalmazása¹⁰

7.1.4 Hogyan használhatjuk a szellemi tulajdon védelmének eszközeit?^{11 12}

SZABADALMAK	Védi az újszerű találmányokat, melyek hasznosak és nem egyértelműek. A szabadalmaknak 20 éves hatályuk van, attól a dátumtól kezdve, hogy teljes részletességgel beiktatták.
Védjegy és szolgáltatásjegy ® ™	Jól megkülönböztethető jelzéseket véd, mint például: szavakat, feliratokat, személyneveket is beleértve, betűket, számneveket, jelképes elemeket (lógókat), vizuálisan érzékelhető 2 vagy 3 dimenziós alakzatokat, vagy ezek olyan kombinációját, mely alapján a termék vagy szolgáltatás jól elkülöníthető. Néhány országban bizonyos hangok és illatok is regisztrálhatók védjeggyel. Ezek időről időre megújíthatók.
Iparjogvédelmi Regisztráció	Védi az újszerű nem funkcionális alakzatok tulajdonságait, konfigurációit, motívumait, díszítéseit, színek vagy vonalak összetételét. Teszi ezt minden alkalmazási területen, legyen az 2 vagy 3 dimenziós, vagy a kettő ötvözete, legyen az bármilyen ipari tevékenység (kézi, gépi, kémiai) végterméke, melynek eltéréseit szabad szemmel is jól elkülöníthetünk. Ez a regisztrációs rendszer kezdetben 10 évre vonatkozik, de újabb 10 évre meghosszabbítható.
Szerzői jog ©	Kreatív munkákat véd, mint például: zenék, irodalmi művek, művészeti alkotások, előadások, színdarabok, művészeti reprodukciók, modellek, fényképek, számítógépes szoftverek, stb. A szerzői jog érvényben van a szerző élete végéig, valamint minimálisan 50 évig halála után.
Integrált áramkörök alaprajz konstrukciója	A védelem hatásköre nem csak magára chipre terjed ki, hanem a tárolt adatokra is. A védelem időkerete 10 év.
Földrajzi	Védelmeszi különböző áruk neveit, melyek könnyen azonosíthatók, hogy

¹⁰ InnoSupport: Supporting Innovations in SME. 7.1 Intellectual Property Protection Tools. 2005

¹¹ http://projects.czu.cz/index.php?shortcut_module=YET

¹² Please have a look at chapter 7.2 International Regulation of IPR of this guide.

árjelzők (GI)	egy bizonyos országból, régióból, területről származnak, vagy ott készültek. Fontos, hogy fellelhetők legyenek azok a minőségi és hírnévre vonatkozó követelmények, melyek a termék földrajzi eredetével összeegyeztethetők. A védelem hatálya kezdetben 10 évre vonatkozik de megújítható.
Üzleti titkok és fel nem fedett adatok	Személyek és intézmények számára kialakított védelem, olyan információval kapcsolatban, amely törvényesen az irányításuk alatt áll, és kifejezett engedély nélkül nem lehet mások tudomására hozni, átadni vagy használni, mivel ezen információnak kereskedelmi értéke van.
Versengő gyakorlat szerződéses engedélyekben	Védelmet nyújt olyan alkuk ellen, amik korlátozó záradékokat tartalmaznak, mint például: monopóliumért cserébe hátsó szándékú feltételek követelése, feltételek, melyek megakadályozzák a termék érvényességének megállapítását, korlátozó csomagolási engedélyezést vezet be, stb. Valamint véd olyan intézkedések ellen, melyeknek kedvezőtlen hatása lehet a kereskedelemre, vagy akadályozza a technológia szabad áramlását.

Gondolja át, Ön megfelelően tiszteletben tartja a fent említett SzT eszközöket amikor mások tudását vagy termékeit használja!?

Az szellemi tulajdon eszközök ára egy igen széles sávban mozog, és országonként is más, de gyakorlatilag ezeket a költségeket négy nagy csoportba sorolhatjuk:

- Elsősorban a kérvényezéshez és egyéb jogi procedúrákhoz kötődő költségek, melyeket a nemzeti vagy a regionális szabadalmi hivatalok szednek.
- Másodsorban a szabadalmi ügynököknek fizetendő összegek, akik segítenek a szabadalmi kérvények összeállításában.
- Harmadsorban a fordítási költségek. Ez a típus persze csak akkor érdekes, ha olyan országban kívánunk SzT eszközökkel élni, melynek hivatalos nyelve nem egyezik meg az eredeti dokumentumok nyelvével. A fordítási költségek lehetnek igen magasak is, az ilyen dokumentumok túlzott technikai jellegéből adódóan.
- Negyedszer létezhetnek olyan költségek, melyeket a szabadalmi hivatalnak kell fizetni a kérvények, szabadalmak fenntartásáért, kezeléséért. Ezeket a díjakat általában rendszeres időközönként kell fizetni (pl.: minden évben, 5 évente).¹³

Nagyon fontos, hogy az SzTV-t üzleti szempontok szerint kezeljük, és hogy több tényezőt is figyelembe kell vennünk ahhoz, hogy hatékonyan tudjuk üzemeltetni a rendszert. Ennek a rendszernek mindenképpen egy szilárd és jól működő intézményesített SzT politikán kell alapulnia, mely szerves része a

¹³ http://www.wipo.int/sme/en/faq/pat_faqs_q2.html

vállalkozás alapvető célkitűzéseinek. Az Szellemi tulajdon védelmének intézményi és személyi támogatottságának biztosítása elengedhetetlen az innovációs menedzsment szempontjából is.¹⁴

A legfontosabb lépések, amiket meg kell tennünk, ha cégünk Szellemi Tulajdont kíván alkalmazni:

- Hozzáadott értékkel rendelkező innovációk létrehozása,
- ezek azonosítása és
- időszerű védelme különböző eszközök alkalmazásával.

Az országoként változó szabályozás miatt a legjobb amit tehetünk, hogy nemzetközi egyezményekre hagyatkozunk¹⁵, amikor ki kívánjuk aknázni termékeink, szolgáltatásaink, procedúránk Szellemi tulajdon lehetőségeit, és meg akarjuk azokat védeni a megbízási transzferekből, a licenzek bérbeadásából, üzleti titkok nem megfelelő kereskedelméből, licenz jogok barteréből származó jogsértésektől. Fontos odafigyelni különböző helyről származó Szellemi tulajdonok szabad felhasználhatóságára is. Főleg azért, mert több cég esetében bebizonyosodott, hogy a stratégiai Szellemi tulajdon szoros kapcsolatban áll a cég bevételeivel, elsősorban a szabadalmi tevékenység keltette forgalmon keresztül.¹⁶

A szabadalom és a védjegy területi alapú jogok, és bizonyos országokra vonatkoznak, bizonyos időkeretek között érvényesek (pl.: 20 év a szabadalom esetében, 50 év a szerző halála után).

A közösségi szabadalom és a közösségi védjegy (a spanyolországi Alicantében működő OHIM irodák kezelésében) védelmet nyújt minden európai országban egyetlen kérvény benyújtásával. Ezen tény hatására olcsóbb közösségi szabadalmat benyújtani, ami 25 országban érvényes, mint egyenként kérvényezni mind az összes EU tagállamban a szabadalom beiktatását.

7.1.5 A Titoktartási Szerződések

A következőkben a titoktartási szerződésekről tanulhatunk, melyek az üzleti titkok védelmének hivatalos módszerei. Ezen tanulmány következő fejezete a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) dokumentumai alapján készült.¹⁷

¹⁴ www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ip_mct_apr_04/wipo_ip_mct_apr_04_5.doc

¹⁵ További információért lásd ezen tanulmány 7.2-es fejezetét.

¹⁶ www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ip_mct_apr_04/wipo_ip_mct_apr_04_5

¹⁷ http://www.wipo.int/sme/en/documents/disclosing_inf.htm#P53_4509

Világszerte a bizalmas üzleti információkat (üzleti titkokat) védő törvények igen eltérőek.

Mit lehet védelem alá helyezni?

Minden vállalatnak vannak titkai. Ezek közül sok technikai jellegű titok, mint például részletes előállítási leírások; mások üzleti jellegűek, mint például a legfontosabb felvásárlók neve és címe, amit a konkurencia a saját javára fordíthat. Vannak információk, amik rendkívül értékesek, pl.: a Coca Cola receptje, és vannak olyanok amik kevésbé. Léteznek egyszerűek, amik akár egy szavasak is lehetnek, mint például egy potenciális cég neve amit fel akarnak vásárolni, vagy lehetnek rendkívül bonyolultak is, mint például egy hirdetési kampány részletei. A közös nevező az, hogy mindegyiket védelem alá helyezhetjük.

Az elmúlt években sok ország bevezetett bizalmas üzleti információvédő törvényeket a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonatkozásai (TRIPS) című nemzetközi szerződésre hivatkozva. Ez a dokumentum egyértelműen kimondja, hogy csak akkor lehet valami titok, ha:

- az információ tényleg titkos, tehát nem széles körben elterjedt, vagy könnyen hozzáférhető adatokról van szó;
- titkosságából adódó kereskedelmi értéke van;
- a tulajdonos megfelelő intézkedéseket tett a titkosság megőrzéséért.

A kkv-k számára az a legfontosabb, hogy tisztában legyenek az alapvető szabályozással, és hogy rendelkezzenek egy megfelelő belső szabállyal, ami biztosítja, hogy az értékes információik bizalmasak és értékesek is maradjanak.

Egy fontos része a védelemnek a megfelelő menedzsment irányítás. A menedzsereknek biztosítaniuk kell, hogy a személyzetből csak azok tudjanak bizonyos dolgokról, akiknek feltétlenül szükséges, hiszen a bizalmas információk elvesztésének leggyakoribb oka az, hogy a távozó munkatársak hasonló területen működő másik cégnél helyezkednek el. Lényeges továbbá az is, hogy az ide tartozó dokumentumokat megjelöljük a "bizalmas" szóval, de kerüljük el azt a csábító hibát, hogy minden egyes okmányt ellássunk ezzel a jelzéssel, hiszen így az elveszíti igazi jelentését, és mindenki figyelmen kívül fogja hagyni. Másfajta biztonsági óvintézkedések is szükségszerűvé válhatnak, mint például bizonyos információk eléréséhez jelszavas védelem.

 Kérjük szánjon rá 10 percet és nevezze meg azokat a személyeket a cégen belül, akiket Ön szerint be kellene vonnia a menedzsment irányítás kialakításába. Gondolja végig miért akarja őket bevonni bizalmas információk kezelésébe. Győződjön meg arról, hogy ne legyen minden alkalmazott számára elérhető a teljes információmennyiség; például a cég közös szerverén!

Titkok megosztása, avagy a Titoktartási Szerződés

A mindennapi üzletkötések közepette előfordulhat, hogy meg kell osztanunk valamilyen titkot egy másik céggel. Egy termelőnek szüksége lehet arra, hogy prototípusán valamilyen speciális tesztet hajtsanak végre, amit ő maga nem tud megoldani, de nem szeretné, hogy a konkurencia tudomást szerezzen az új termék részleteiről. Egy összeszerelő cég valószínűleg tisztában akar lenni azzal, hogy egy beszállító képes-e megfelelni az új, szigorú előírásoknak, viszont nem szeretné ha bárki más alkalmazná az általa kidolgozott újításokat. Mindkét esetben a prototípust és az újítást is ki kell, hogy adja a kezéből a tulajdonos, de természetesen szeretné ha az irányítás nála maradna.

A megoldás az, hogy a céggel, akinek kiadják a bizalmas anyagokat, aláíratnak egy Bizalmassági Egyezményt, vagy Titoktartási Szerződést (TSz).¹⁸

Titoktartási szerződésmodellek

Kérjük CLICK –eljen ide, egy egyszerű TSz és a hozzá való útmutató letöltéséhez, amit mintaként később is alkalmazhat.

Kétoldalú TSz-ek

Előfordulhat, hogy az információáramlás kétirányú úgy, hogy mindkét fél felfed bizalmas információkat, például olyankor, amikor két cég közös projektbe kezd. Néhány változtatással a minta TSz-t át lehet alakítani úgy, hogy megfeleljen ennek a célnak is.

Mikor használjunk TSz-t?

A cégek számára nem javasolt, hogy túl gyakran alkalmazzanak titoktartási szerződést. A titoktartás leghatékonyabb módja mindig is az marad, hogy nem beszélünk a dolgról senkinek. Ha egy titkot mindenképpen meg kell osztanunk, csak annyit áruljunk el belőle, ami feltétlenül szükséges a kitűzött kereskedelmi célok eléréséhez; legtöbbször egy általános vázlat is elegendő, bár egy technikai jellegű értékeléshez valószínűleg a teljes szaktudás átadására szükség van.

Előfordul, hogy a TSz kiköt egy meghatározott időintervallumot (pl.: az adott év), és a szerződés csak azokra az információkra vonatkozik, amiket ezalatt az idő alatt

¹⁸ http://www.wipo.int/sme/en/documents/disclosing_inf.htm#P53_4509

osztottak meg. Ez a lehetőség főleg akkor hatásos, ha egy nagyon komplex technikai jellegű megállapodásról van szó, mint például egy közös projektről.

Nagyon fontos, hogy óvatosan válassza ki partnereit, a lehető legnagyobb mértékben bizonyosodjon meg róla, hogy a titoktartásra vonatkozó ígéreteiket be is tartják a jövőben!

Ha egyszer valamilyen jogi hézagnak köszönhetően valami kiszivárog, és az megjelenik valamilyen formában, abból újra "titkot csinálni" lehetetlen. Még akkor sem járhat jól a titok jogos tulajdonosa, ha bíróságra viszi az ügyet, nyer és kártérítést kap. A konkurencia szabadon hasznosítani tudja az Ön nehezen megszerzett titkait. Tehát mindenképp az a legjobb megoldás, ha megtartjuk titkainkat.

Ez, a bizalmas információkról szóló összefoglaló, hogy mit is jelent mindez, és hogy hogyan védhetjük meg, az ide vonatkozó angol törvények alapján készült. Ugyanakkor az angol jogot, ebben az esetben, irányadónak tekintik sok más országban is.¹⁹

7.1.6 Példák a szellemi tulajdont védő eszközök használatáról

1-es Példa – Hogyan fordítsunk egy Szellemi tulajdon vitát vállalkozásunk előnyére (a példa a WIPO honlapjáról származik)

Létezik egy kis, aranykovácsokból álló cég Chikpetben, Bangaloreban, India déli részének Karnataka tartományban. Hosszú évek alatt egy aranykovács és a fia új mintázatú díszeket készített, és közvetlenül értékesítette azokat a vásárlóknak. Egy napon, amikor az aranykovács Bangalore egy előkelő utcájában járt, megállt egy neves indiai ékszer kiskereskedés kirakata előtt, ami egy nagy indiai ipari konglomerátum birtokában volt, és megrökönyödve látta, hogy jó néhány kiállított ékszer az általa tervezett mintázattal készült.

Az aranykovács meg volt döbbenve és nem tudta mihez is kezdjen. A fia azonban elhatározta, hogy nem hagyja annyiban a dolgot. Felkeresett egy szellemi tulajdonjoggal foglalkozó jogászt Bangaloreban. Bár az aranykovács nem regisztrálta új mintáját az indiai hatóságoknál, több olyan papírra készített rajzot és vázlatot is be tudott mutatni a jogásznak, amik automatikusan szerzőjogi védelem alá esnek, és időben lényegesen megelőzik a másik termék megjelenését. Mindezekből tisztán kivehető volt az a fejlődés, amin a mintázat keresztülment. Küldtek egy jogi értesítést a nagy indiai konglo. Válaszában a konglomerátum ügyvédje azzal védekezett, hogy nem követtek el malafidét, sőt valójában a mintázatot cégének alkalmazottai dolgozták ki önállóan, és a hasonlóság pusztán a véletlen műve.

¹⁹ http://www.wipo.int/sme/en/documents/disclosing_inf.htm#P53_4509

Miután megkapta ezt a választ, az aranykovács fia átnézte az eladási jegyzőkönyveket. Ezekben az eladási jegyzőkönyvekben rátalált egy adás-vétel részleteire, ami alapján a nagy konglomerátum vásárolt tőlük néhány tárgyat, a kérdéses mintázattal, egy újévi ajándékhoz. Ez perdöntő bizonyítéknak minősült és a nagy konglomerátum elfogadta, hogy egyezzenek meg tárgyaláson kívül. A megegyezés értelmében az aranykovács egy nagy összegű kártérítést kapott. Ezen felül megegyeztek, hogy a konglomerátum beszünteti a kérdéses tárgyak gyártását, és a készletéhez szükséges teljes mennyiséget a kis cégtől szerzi be 5 éven át.

Ez az esettanulmány több fontos szempontot is tartalmaz. Először is megmutatja mennyire fontos, hogy pontos és részletes feljegyzéseket tartsunk mindenfajta rajzról, mintázati tervről és üzleti tranzakcióról, amit később esetleg felhasználhatunk bizonyítékként egy Szellemi tulajdon vitában. Természetesen a példatörténet is sokkal egyszerűbb lett volna, ha az aranykovács már az elején benyújtja mintázatának tervét az indiai hatóságoknak szabadalmaztatásra. Mivel azonban rendszerezett formában megőrizték a kérdéses díszek rajzait (dátumozva, megszámozva, aláírva és szabályszerűen tárolva), és az eladási jegyzőkönyvek is szabályosan voltak vezetve, kiderült, hogy ezek az "apróságok" az aranykovács számára perdöntőek lettek. Másodsorban megmutatja mennyire fontos, hogy megbízható és hozzáértő SzT tanácsokat kérjünk. Harmadsorban pedig láthatjuk, hogyan lesz egy Szellemi tulajdon vitából üzleti lehetőség, hiszen a megegyezés után a nagy cég vált a kis vállalkozás legfontosabb kliensévé.²⁰

Egy második, az Szellemi tulajdon szabályozásának fontosságát hangsúlyozó cikk is letölthető ide kattintva.

7.1.7 A kulcspontok összefoglalása

A szellemi tulajdon egy nagyon fontos gazdasági, szociális és kulturális előrehaladási lehetőség minden ország számára. Rendkívül fontos tehát, hogy tudjuk megfelelően használni és védelmezni Szellemi tulajdonunkat.

A szellemi tulajdon az emberi elme kereskedelemben hasznosítható alkotásaira vonatkozik: találmányokra, irodalmi és művészi alkotásokra, szimbólumokra, nevekre, képekre, tervrajzokra és mintázatokra.

Kkv-k és innovációik védelme érdekében elengedhetetlen, hogy védjék Szellemi tulajdonaikat valamint, hogy megválogassák azokat az alkalmazottakat és partnereket, akikkel megosztják üzleti titkaikat és újításait.

²⁰ Az esettanulmány eredete:

http://www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ip_mct_apr_04/wipo_ip_mct_apr_04_5.pdf pg.9-10.

Ha a nemzetközi piacokon is részt kíván venni, figyelembe kell vennie a nemzetközi szabályozásokat és a különböző szabadalmi eljárásokat.

Ebben a részben tanulmányozhatta az SzT és az üzleti élet kapcsolatát, valamint üzleti hasznosításának módjait. Ebben a modulban megismerhette a legfontosabb Szellemi tulajdon védelmi eszközöket, melyeket mostantól már saját cégében is hasznosíthat. Megtanulhatta cégének hatékonyság növekedésének érdekében, hogyan használhatja a titoktartási szerződést, hogy megvédje üzleti titkait és szerződéseit.

BIBLIOGRÁFIA

Fiatal Vállalkozók Képzése 2007, University of Prague,
http://projects.czu.cz/index.php?shortcut_module=YET – utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon: Egy üzleti eszköz (WIPO Bevezető szeminárium a szellemi tulajdonról) Vision-IPR, Mumbai, India Prof.Ganguli, Prabuddha. (2004)
http://www.wipo.int/edocs/mdocs/arab/en/wipo_ip_mct_apr_04/wipo_ip_mct_apr_04_5.pdf - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
http://www.wipo.int/sme/en/documents/disclosing_inf.htm#P53_4509 - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
http://www.wipo.int/sme/en/ip_business/ip_protection/international_protection.htm - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
www.wipo.int/export/sites/www/freepublications/en/general/450/wipo_pub_l450faq.pdf - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
http://www.wipo.int/export/sites/www/freepublications/en/general/450/wipo_pub_l450faq.pdf - utolsó megtekintés 2008-11-29

InnoSupport: Innovációk Támogatása kkv-kben. 7.1 A Szellemi Tulajdon Védelmének Eszközei. 2005. <<http://archive.innosupport.net>> - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
http://www.wipo.int/sme/en/faq/pat_faqs_q2.htm - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
http://www.wipo.int/sme/en/case_studies/enterprise_s.htm - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):

www.wipo.int/sme/en/ip_business/importance/relevant.htm - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
<http://www.wipo.int/about-ip/en/> - utolsó megtekintés 2008-11-29

Szellemi Tulajdon Világszervezete (2004):
www.wipo.int/wipo_magazine/en/2005/04/article_0002.html - utolsó megtekintés 2008-11-29

Ajánlott olvasmány magyar nyelven:

Faludi Gábor - Lontai Endre (2006) Magyar polgári jog - szellemi alkotások joga
Eötvös József Könyv Kiadó

Lawrence Lessig (2005) Szabad kultúra, A kreativitás természete és jövője Kiskapu Kft.

Petrik Ferenc (2007) Tulajdonjogunk ma, a dologi jog mai érvényében Budapest, HVG-ORAC

Tattay Levente (2007) A szellemi alkotások joga SZENT István Társulat

Ajánlott olvasmány angol nyelven:

Yo Takagi, Larry Allman, Mpazi A. Sinjela (2008): Teaching of Intellectual Property - Principles and Methods. Published by: World Intellectual Property Organization, Cambridge University Press

Honlapok:

www.european-patent-office.org utolsó megtekintés 2008-11-29

Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) rendelkezésre bocsájt mindent a hivatalos jelentkezési procedúrákkal kapcsolatos információt feltalálóknak és cégeknek, akik szabadalmi védelmet szeretnének Európa 38 országában. Az EPO az Európai Szabadalmi Szervezet végrehajtó szervezete, amit az Adminisztratív Tanács ellenőriz.

<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do> utolsó megtekintés 2008-11-29

Az Európai Unió védjegy és tervezési regisztrációs irodája. Az OHIM az a hivatalos EU iroda, mely felelős a védjegyek és tervek regisztrálásáért mind a 27 tagállamban.

<http://www.wipo.int/directory/en/> utolsó megtekintés 2008-11-29

Ezen a honlapon megtalálhatja mindazon országok kontakt információját, melyek tagjai a Szellemi Tulajdon Világszervezetének.

SZÓSZEDET:

Üzleti titok: Az üzleti titok körébe tartozik minden olyan fontos tény, információ, adat és megoldás, amelynek titokban maradásához a cégnek és partnereinek méltányolható érdeke fűződik, és amelyet üzleti titokká minősített, illetve amelynek titokban tartása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette.

(forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%9Czleti_titok)

Használati minta: A használati minta egy törvényes monopólium, melyet korlátozott időre biztosítanak annak a feltalálónak, aki hajlandó újítását oktatással továbbadni olyan átlagos tudású embereknek, akik tanulmányaik befejezésével reprodukálni tudják a találmányt. A használati minta nyújtotta jogok nagyon hasonlóak a szabadalmi jogokhoz, de jobban megfelelnek "járulékos találmányok" kezelésére. Olyan kifejezések, mint a "jelentéktelen szabadalom", "innovációs szabadalom", "kis szabadalom" vagy "cskély szabadalom" is általában a használati minta hatálya alá esnek.

(Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Utility_model)

Intellektuális Ipari Tulajdon: Az ipari tulajdonra vonatkozó jogszabályok csak tágabb értelemben véve részei a szellemi tulajdonra vonatkozó szabályozásnak. Az Szellemi tulajdon általában két részre osztható, név szerint szerzői jogokra és ipari tulajdonra. Az „ipari” szó használatának meghatározását egyértelműen a Párizsi Egyezmény Ipari Tulajdonra vonatkozó részei fejtik ki: "Az ipari tulajdon fogalmát a lehető legszélesebb értelemben kell felfogni, és nem csak a szigorú értelemben vett ipari és kereskedelmi termeléssel kapcsolatban használni, hanem mezőgazdasági és kitermelőipari tulajdonnal összefüggésben is. Valamint minden gyártott és természetes úton termelt áruval kapcsolatban, mint például: borok, takarmányok, dohánylevelek, gyümölcsök, élőjóságok, ásványok, ásványvizek, sörök, virágok és lisztek."

(Forrás: http://www.wipo.int/freepublications/en/intproperty/895/wipo_pub_895.pdf)

Közösségi szabadalom: Más néven az európai közösség szabadalma (EC szabadalom, más rövidítésben COMPAT), ami egy olyan szabadalmi törvény, amelyet most tárgyal az EU és lehetővé tehetné, hogy mind magánszemélyek, mind pedig vállalatok ugyanazt az egységes szabadalmi eljárást alkalmazzák az unió teljes területén. A közösségi szabadalmat nem szabad összetévesztenünk az európai szabadalommal, melyet az Európai Szabadalmi Egyezmény biztosít. Az

európai szabadalmak, amint elfogadták őket, rögtön egy nemzetileg végrehajtható szabadalomgyűjtemény részei lesznek a kijelölt államokban. Ez egy költséges eljárás lehet a szabadalmat benyújtó szempontjából, mert a végrehajtást minden célország nemzeti bíróságán kivitelezni kell, valamint egy harmadik fél számára nincs lehetőség visszavonást kérvényezni a kilenc hónapos visszavonási periódus lejárta után.

(Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Community_patent)